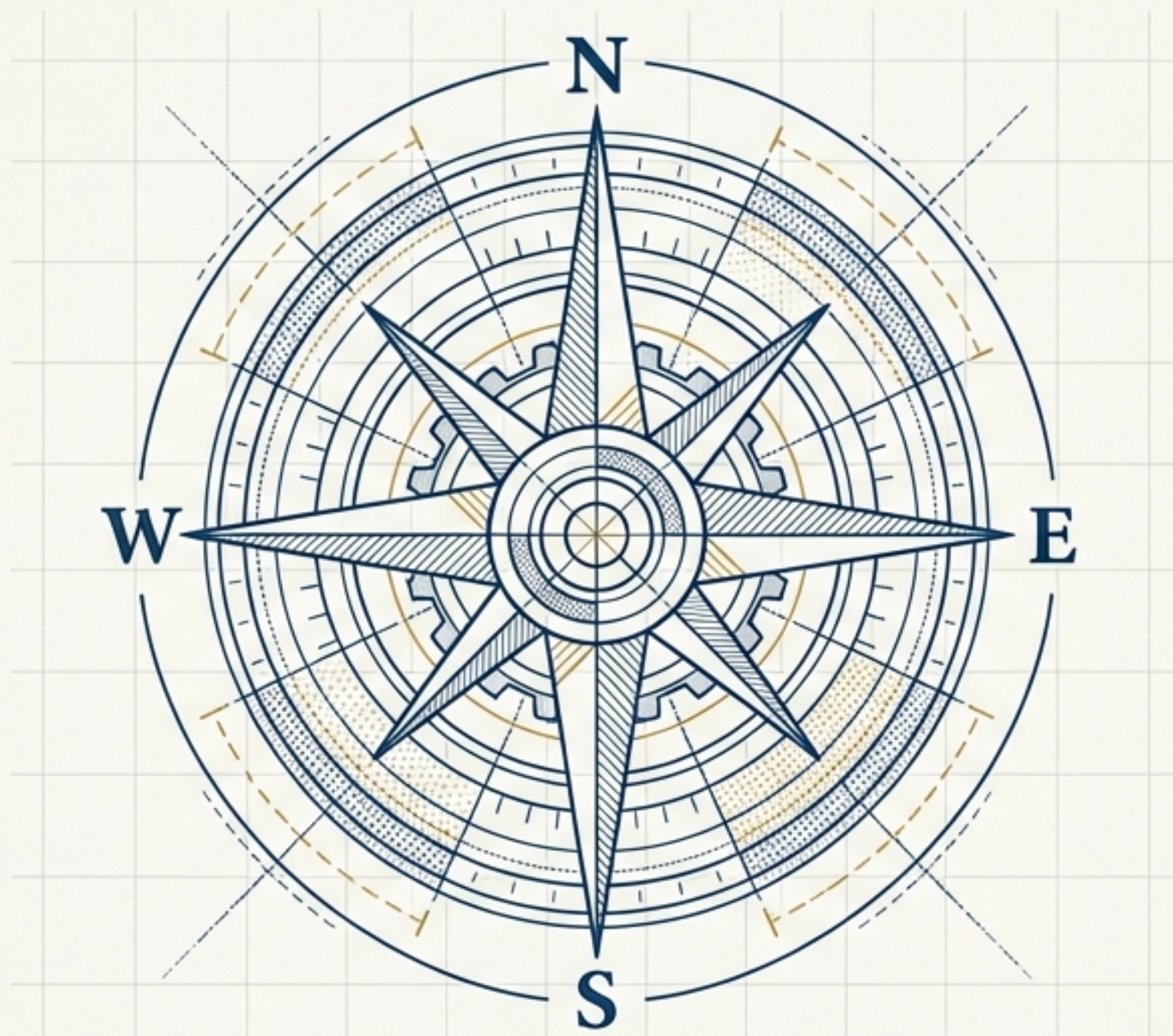

Moderní kariérové poradenství: Strategický průvodce pro školy

Od vize k systematické podpoře žáků na jejich profesní cestě

Syntéza klíčových poznatků a příkladů dobré praxe pro vedoucí pracovníky škol, výchovné a kariérové poradce.

Co je smyslem kariérového poradenství?

Kariérové poradenství (KP) je proces, v rámci kterého mají lidé v průběhu celého života možnost poznat a rozvíjet své schopnosti, dovednosti a zájmy. Umožňuje jim řídit jejich individuální dráhu ve vzdělávání, v práci i v jiných oblastech. (Zdroj: MŠMT)

V jádru pomáháme žákům najít odpovědi na tyto tři klíčové otázky, aby mohli činit informovaná a vědomá rozhodnutí o své budoucnosti.

Proč je kvalitní kariérové poradenství dnes důležitější než kdy dříve?

Mění se svět práce

Transformace profesí vlivem technologií (AI, IoT, biotechnologie). Škola musí připravovat na povolání, která dnes možná ještě neexistují. (Zdroj: Metodický postup)

Prevence neúspěchu:

KP je účinný nástroj prevence předčasných odchodů ze vzdělávání, školní neúspěšnosti a rizikového chování. (Zdroj: NPI ČR)

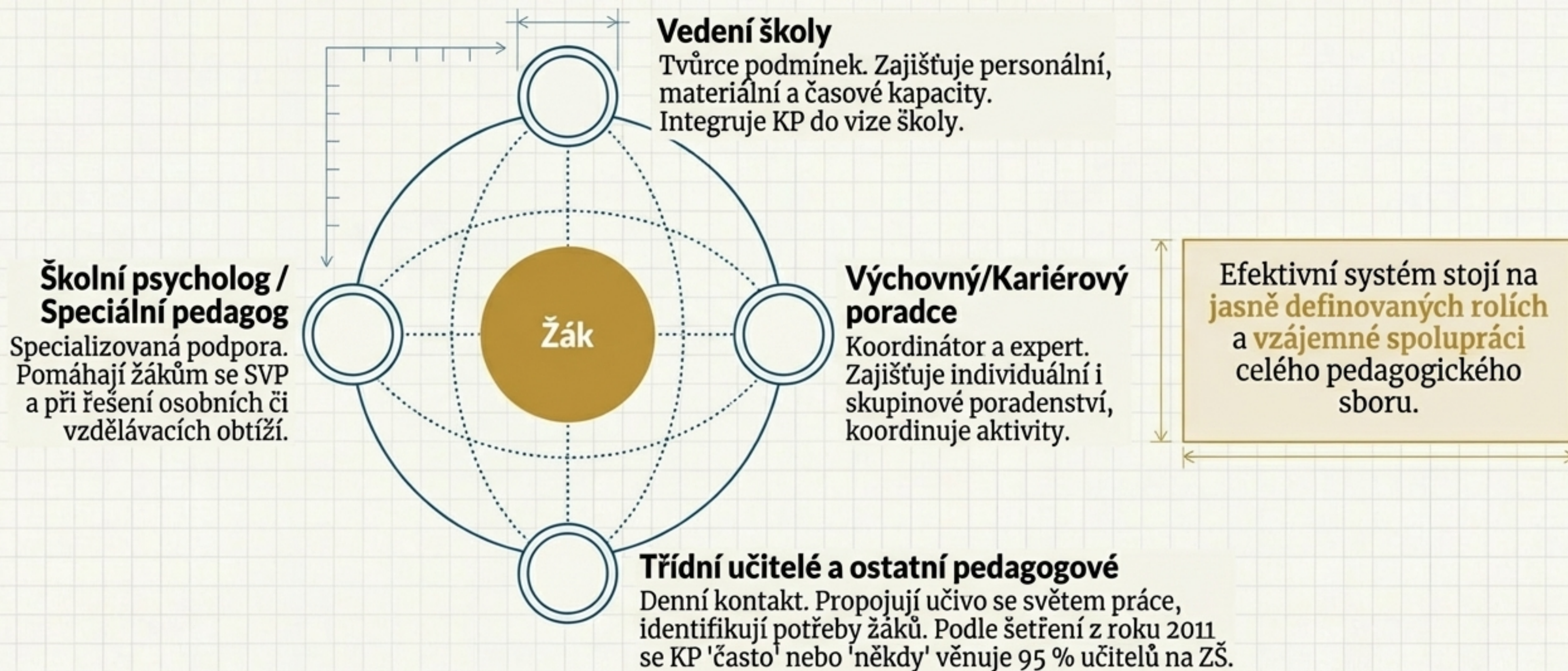

Potřeba celoživotního učení: Kariéra již není lineární. Důraz se klade na adaptabilitu, reskilling a upskilling. (Zdroj: Trendy v kariérním poradenství)

Společenská spravedlnost: Kvalitní KP pomáhá vyrovnávat nerovné šance žáků a podporuje je, aby "přesáhli role, které si pro sebe dokáží představit". (Zdroj: Metodický postup)

Kariérové poradenství je týmový sport, ne sólová mise

Kdo jsou naši klíčoví partneři mimo školu?

Pedagogicko-psychologické poradny (PPP) a SPC
Poskytují diagnostiku, poradenství pro žáky se SVP, metodickou podporu školám a pomáhají vyjasňovat osobní perspektivy žáků.

Informační a poradenská střediska (IPS) Úřadu práce
Nabízejí informace o trhu práce, požadavcích na profese a uplatnitelnosti absolventů. Zajišťují skupinové návštěvy pro žáky.

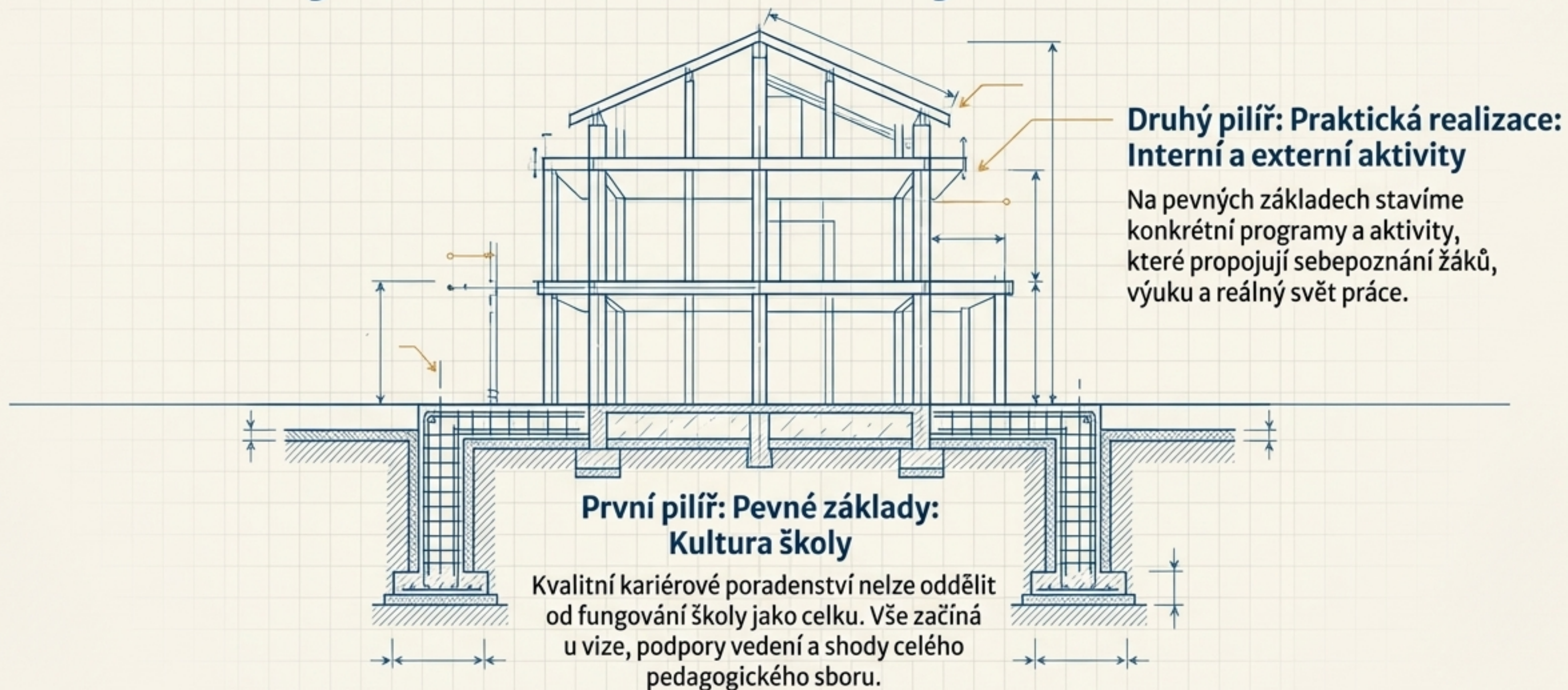

Zaměstnavatelé a profesní komory
Umožňují propojení teorie s praxí. Nabízejí exkurze, workshopy, besedy a reálný vhled do světa práce.

Střední a vysoké školy
Partneři pro plynulý přechod. Spolupráce přesahuje dny otevřených dveří – zahrnuje společné projekty, workshopy a návštěvy absolventů.

Plán pro excelenci: Jak vybudovat funkční systém KP?

Pevné základy: Co musí fungovat uvnitř školy?

Praktická realizace: Interní aktivity a nástroje

1. Kariérové vzdělávání ve výuce

- Systematické začlenění průřezového tématu **Člověk a svět práce** do ŠVP.
- Propojování učiva s realitou světa práce ve všech předmětech (nejen v občanské výchově).

2. Rozvoj kariérových kompetencí žáků

- Cílené aktivity na sebepoznání, rozhodování, práci s informacemi a plánování.

3. Individuální a skupinové poradenství

- Dostupnost individuálních konzultací pro každého žáka v klíčových momentech rozhodování.
- Využití skupinových workshopů a třídnických hodin.

4. Práce s žákovským portfoliem

- Systematické shromažďování výstupů (pracovní listy, reflexe z akcí, projekty), které mapují rozvoj kompetencí žáka. Portfolio slouží jako podklad pro poradenství a sebereflexi.

Praktická realizace: Propojení se světem mimo školu

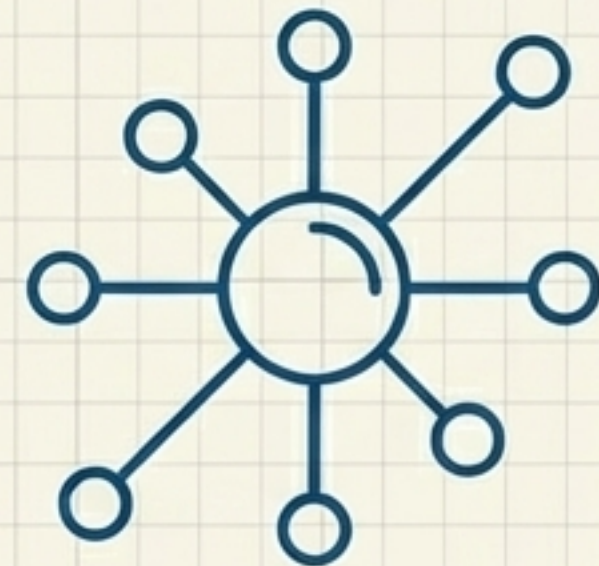
Partnerství se středními školami

- Nejen dny otevřených dveří a veletrhy.
- Společné workshopy, "stínování" výuky, zapojení absolventů do prezentací.
- Představení SŠ jako center celoživotního vzdělávání.

Spolupráce se zaměstnavateli

- Zásadní pro propojení učiva s praxí.
- Formy: Exkurze, workshopy ve firmách, besedy s odborníky z praxe, zapojení rodičů, účast v soutěžích (např. T-Profi).

Využití externích poradenských služeb

- Aktivní spolupráce s PPP a IPS ÚP.
- Využití služeb neziskových organizací a externích poradců pro specifické potřeby.

Specifika poradenství pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

Klíčové otázky k zamyšlení

Pracujeme s perspektivou delší, než je rok ukončení docházky?

Zvažujeme reálné možnosti a schopnosti žáka limitované jeho znevýhodněním?

Jsou podpůrná opatření vždy prostředkem k vyrovnání znevýhodnění, nebo mohou být někdy "nebezpečnými úlevami"?

Osvědčené přístupy

Tranzitní programy

Umožňují žákům vyzkoušet si pracovní potenciál a získat dovednosti již během studia (projekt Univerzity Palackého).

Jasně vymezené role

Efektivní poradenství vyžaduje úzkou spolupráci školy, poradenského zařízení (ŠPZ), zákonného zástupce, žáka a neziskového sektoru (dle V. Čadilové).

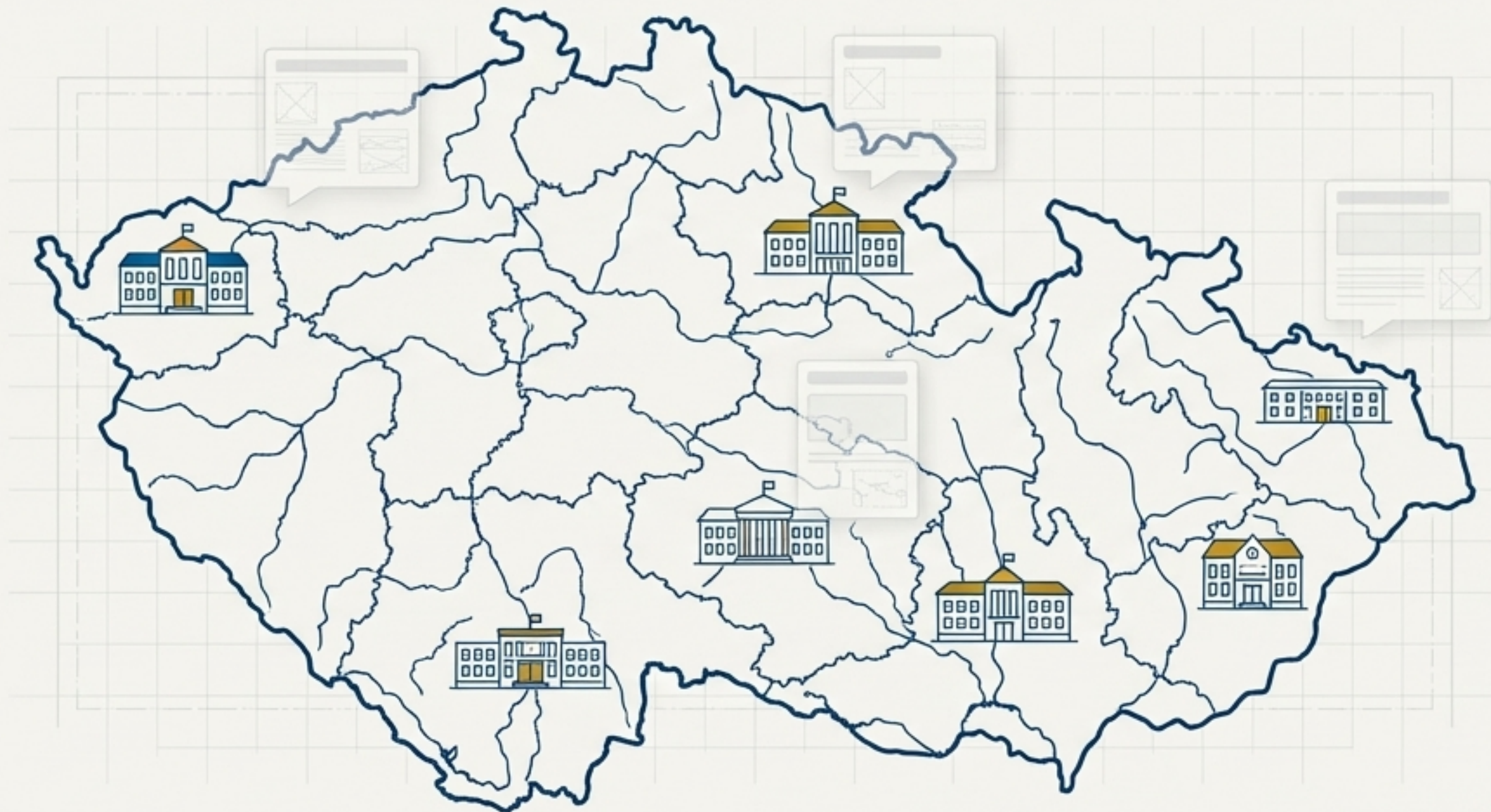

Využití specifických zájmů

U žáků s PAS lze specifické zájmy využít k rozvoji klíčových kompetencí a přípravě na povolání.

Jak to vypadá v praxi? Inspirace ze základních a středních škol

Teoretický rámec je základ, ale skutečnou hodnotu přináší až jeho uvedení do života. Podívejme se na několik konkrétních příkladů, jak školy inovativně přistupují ke kariérovému poradenství.

Příklady dobré praxe: Základní školy

ZŠ Rajnochovice: Sebepoznání v praxi

Aktivita: Žáci v občanské výchově tvoří projekty o sobě – "jací jsou, jaké mají přednosti... a také své zápory, chyby, slabosti".

Zajímavý poznatek

Průzkum u deváťáků ukázal, že největší vliv na výběr SŠ měly dny otevřených dveří (75 %) a rodina (62,5 %), kariérový poradce byl až na 3. místě (37,5 %). To je výzva pro naši práci!

17. ZŠ Zlín: Kariérové vzdělávání od 1. třídy

Aktivita: Témata volby povolání jsou integrována již na 1. stupni do prvouky (povolání rodičů) a vlastivědy (řemesla, průmysl).

ZŠ Písečná, Chomutov: Žáci učí žáky

Aktivita: "Den povolání", kde žáci 9. ročníku představují profese mladším spolužákům (3.-5. třída). Rozvíjí zodpovědnost starších a povědomí mladších.

Příklady dobré praxe: Střední školy

SZŠ Kroměříž: Autentické zážitky

Aktivita: Projekt "Zažij den na zdravce", kde si žáci 9. tříd mohou vyzkoušet dopolední vyučování.

Aktivita: "Mise do základních škol", kde studenti SŠ prezentují svou školu na ZŠ, které sami absolvovali.

SŠ nábytkářská a obchodní, Bystřice p. H.: Síla absolventů

Aktivita: Pravidelná setkání stávajících žáků s absolventy, kteří poskytují reálný pohled na uplatnění v praxi, motivaci a cennou zpětnou vazbu pro školu.

SZŠ a VOŠZ Zlín: Hravé a soutěžní formáty

Aktivita: Pořádání "Zdravotnické olympiády pro ZŠ" – atraktivní způsob, jak oslovit talentované žáky a prezentovat obory.

*„Kariérový poradce by se měl stát jakýmsi celoživotním ‚koučem‘.“
– Iva Slámová, SŠPHZ Uherské Hradiště*

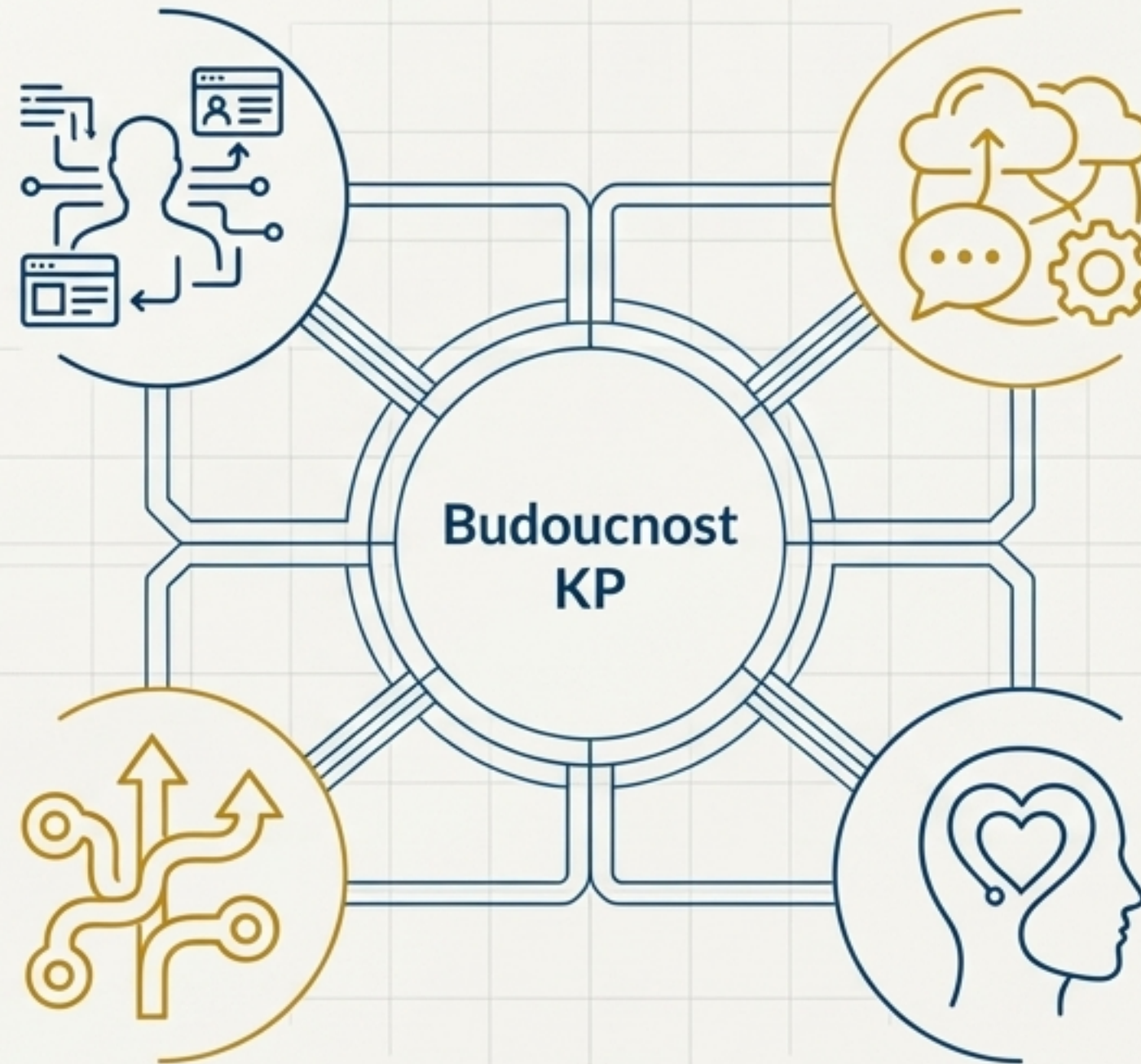
Horizont budoucnosti: Trendy, které formují kariérové poradenství

Personalizace a technologie

Přechod od obecných rad ke strategiím "na míru". Využití online nástrojů, virtuálních konzultací a AI pro podporu, ne náhradu poradce.

Flexibilita a celoživotní rozvoj

Příprava na nové modely práce (práce na dálku, gig economy). Poradenství se zaměřuje na nutnost neustálého vzdělávání (reskilling & upskilling).

Důraz na nadpředmětové dovednosti (Soft Skills)

Klíčové kompetence pro budoucnost: komunikace, kreativita, řešení problémů, emoční inteligence, spolupráce.

Celostní přístup k člověku

Témata jako work-life balance, duševní zdraví a prevence vyhoření se stávají součástí kariérového plánování. Cílem je smysluplná a udržitelná kariéra, nejen finanční úspěch.

Desatero dobrého školního kariérového poradce

1.

Je **partnerem žáka**, nikoli jen administrátorem přihlášek. Naslouchá, klade otevřené otázky a pracuje s tichem.

2.

Začíná **včas**, ideálně již na 1. stupni, a buduje základy postupně.

3.

Je **týmovým hráčem** a koordinátorem spolupráce napříč celou školou.

4.

Propojuje školu se světem práce a aktivně buduje síť externích partnerů.

5.

Pracuje **systematicky** na základě **jasné vize a cílů** ukotvených v kultuře školy.

6.

Využívá **data a diagnostiku** jako odrazový můstek, ale ví, že **klíčový je osobní rozhovor**.

7.

Zapojuje rodiče jako **klíčové partnery** v rozhodovacím procesu žáka.

8.

Myslí na **všechny žáky**, včetně těch se SVP, a **přizpůsobuje jim podporu** na míru.

9.

Sám se neustále vzdělává, sleduje trendy a **reflektuje vlastní praxi**.

10.

Podporuje **sebedůvěru a odvahu** žáků činit vlastní, informovaná rozhodnutí.